# Metodo „Rankos nuspalvinimas“ aprašymas

Šis metodas – tai vizualus, kūrybiškas ir įtraukiantis būdas mokiniams apmąstyti savo patirtį dirbant grupėje, atskiriant du esminius aspektus: bendradarbiavimą su kitais ir asmeninį indėlį į veiklą.

## 1. Tikslas

**Ko siekiama taikant metodą:**

- **Skatinti savirefleksiją:** Padėti mokiniams sąmoningai įvertinti savo elgesį ir indėlį grupinio darbo metu.
- **Vizualizuoti emocijas ir patirtis:** Naudojant spalvas, suteikti galimybę neverbaliai išreikšti, kaip jie jautėsi dirbdami komandoje.
- **Atskirti bendradarbiavimą nuo asmeninio įsitraukimo:** Aiškiai atskirti du skirtingus vertinimo kriterijus (kolektyvinę patirtį ir individualų indėlį), skatinant gilų abiejų sričių supratimą.
- **Suteikti grįžtamąjį ryšį mokytojui:** Greitai ir aiškiai pamatyti bendrą klasės nuotaiką ir pastebėti galimus sunkumus grupėse.

## 2. Situacijos, kuriose tinka taikyti

**Taikymo kontekstas:**

- **Mokinių amžiaus grupė:** Universalus metodas, tinkamas nuo pradinių klasių (kai mokiniai jau geba reikšti savo nuomonę ir naudoti spalvas vertinimui) iki vidurinės mokyklos ir net suaugusiųjų mokymuose. Pradinukams gali prireikti aiškesnių instrukcijų.
- **Komunikacijos kontekstas:** Puikiai tinka po bet kokios grupinės užduoties, projekto ar komandinės veiklos, kurioje vyko aktyvus bendravimas ir bendradarbiavimas.

- **Mokomasis dalykas:** Tinka bet kuriam dalykui – nuo tiksliųjų mokslų (pvz., po laboratorinio darbo grupėse) iki menų ar socialinių mokslų, kur akcentuojamas procesas, o ne tik galutinis rezultatas.

## 3. Metodikos aprašymas (eiga)

**Eiga, trukmė, vaidmenys:**

- **Trukmė:** Apie 10–15 minučių.
- **Priemonės:** Kiekvienam mokiniui reikia popieriaus lapo su nupieštu rankos kontūru (arba mokiniai patys nusibrėžia savo ranką), dviejų skirtingų spalvų pieštukų/flomasterių ir instrukcijų lentelės.

| Etapas | Veiksmai ir aprašymas | Mokytojo vaidmuo | Mokinių vaidmuo |
|---|---|---|---|
| **1. Paruošimas** (2 min.) | Mokiniai gauna rankos trafaretą ir priemones. Mokytojas ant lentos užrašo spalvų reikšmes ir vertinimo skalę (pvz., nykštys – puikiai, mažylis – silpnai). | Išdalina priemones, paaiškina užduotį ir spalvų kodus. | Pasiruošia, išklauso instrukcijas. |
| **2. Nuspalvinimas (Bendradarbiavimas)** (4 min.) | Mokiniai **viena spalva** (pvz., mėlyna) nuspalvina pirštus, atsakydami į klausimą: **„Kaip tau sekėsi dirbti kartu su grupe?“** Kiekvienas pirštas atspindi skirtingą vertinimo aspektą (pvz., komunikacija, idėjų dalinimasis, konfliktų sprendimas ir t.t., arba tiesiog bendras įvertinimas nuo nykščio iki mažylio). | Stebi, atsako į kylančius klausimus, primena vertinimo kriterijus. | Reflektuoja grupės darbą ir spalvina pirštus atitinkama spalva. |
| **3. Nuspalvinimas (Asmeninis indėlis)** (4 min.) | Mokiniai **kita spalva** (pvz., žalia) nuspalvina tuos pačius arba kitą rankos pusę (jei yra galimybė), atsakydami į klausimą: **„Kaip tu pats įsitraukei į veiklą?“** (Ar buvai | Užtikrina, kad mokiniai aiškiai skirtų vertinimo kriterijus. | Reflektuoja savo asmeninį indėlį ir spalvina pirštus antra spalva. |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | aktyvus? Ar dalinaisi idėjomis? Ar klauseisi kitų?). | | |
| **4. Aptarimas ir apibendrinimas** (5 min.) | Mokiniai savanoriškai pasidalina savo rezultatais porose ar su visa klase, paaiškindami savo spalvų pasirinkimą. | Vadovauja diskusijai, apibendrina pastebėjimus, renka grįžtamąjį ryšį. | Dalyvauja diskusijoje, dalinasi įžvalgomis. |

## 4. Privalumai ir galimi iššūkiai

**Privalumai:**

- **Vizualumas ir konkretumas:** Spalvos ir rankos metafora yra intuityvios ir lengvai suprantamos.
- **Saugumas:** Tai neformalus vertinimas; mokiniai vertina save, o ne kitus, todėl jaučiasi saugiau dalindamiesi rezultatais.
- **Aiškus dviejų aspektų atskyrimas:** Metodas padeda mokiniams suprasti, kad galima puikiai jaustis grupėje (mėlyna spalva ryški), bet pačiam mažai prisidėti (žalia spalva blanki), arba atvirkščiai.
- **Įtraukimas:** Tinka įvairių mokymosi stilių mokiniams (vizualiniams, kinestetiniams).

**Galimi iššūkiai:**

- **Subjektyvumas:** Vertinimas yra labai subjektyvus, priklauso nuo mokinio savivertės ir nuotaikos.
- **Instrukcijų aiškumas:** Būtina labai aiškiai paaiškinti, ką reiškia kiekviena spalva ir kuris klausimas kuriam vertinimui skirtas, kad mokiniai nesusipainiotų.
- **Paviršutiniškumas:** Kai kurie mokiniai gali tiesiog greitai nuspalvinti pirštus nesusimąstydami; svarbu skatinti vėlesnį žodinį aptarimą, kad atsirastų gilesnė refleksija.

Parengė: Dovilė Marčiulaitytė

Priešmokyklinio ugdymo mokytoja